

Сьогодні

Урок
№25

Префіксально-суфіксальний спосіб творення

Мета: удосконалювати вміння визначати твірну основу та спосіб словотворення; добирати спільнокореневі слова; розвивати зв'язне мовлення (усне та письмове) та творчі здібності; обґрунтовувати важливість бережного ставлення до мови; формувати компетентність спілкуватися рідною мовою, соціальну, громадянську компетентності; виховувати повагу до рідної мови, до традицій своєї країни.

Всіх до класу вже скликає
Голосистий наш дзвінок,
І ми радо поспішаєм
На цікавий наш...
урок.

Відчуймо себе часточками
колективу, краю, держави, Всесвіту
і скажімо:

**Я зможу сьогодні добре
працювати на уроці!**

❖ **Сьогодні на уроці ми продовжуємо
вправлятися у способах
словотворення та попрацюємо з
префіксально-суфіксальним
способом.**

Сьогодні

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

- ✓ Усі слова написано правильно:
прилуцький, хотинський, запорізький.
- ✓ Так.
- ✓ Тернопільський, ташанський,
книжиський – написано без помилок.
- ✓ Ні, княжицький.

Робота із
підручником
«Українська мова»
Н. Голуб та ін.,
с. 41-43.

Відда́вна
Га́сло
Деда́лі

Якого значення надають словам
префікси і суфікси?

1. Чи багато слів у мові, утворених префіксально-суфіксальним способом?
2. У чому полягають особливості характеру українців?

**Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.**

Закодуйте слова, використовуючи поданий цифровий код: 1 — префікс, 2 — корінь, 3 — суфікс, 4 — закінчення

**Віддавна, незалежність, український,
переробити, досягнення, праліс.**

**Віддавна - 123, незалежність - 112334,
український - 234, переробити - 1233,
досягнення - 234, праліс – 124.**

Установіть твірну основу й визначте, за допомогою яких словотворчих засобів утворені слова

Безпілотник, навушник, передгір'я,
перенісся, затінок, Придніпров'я,
Закарпаття.

Безпілотник - пілот, навушник - вухо,
передгір'я - гора, перенісся - ніс, затінок -
тінь, Придніпров'я - Дніпро, Закарпаття -
Карпати.

Прочитайте текст. Визначте його основну думку. Випишіть із тексту слова, що відповідають схемам

префікс + корінь + суфікс + закінчення;
корінь + суфікс + закінчення;
корінь + закінчення;
корінь + суфікс

Добра доля колись прийшла до українця з поля. Степ, його прямота, простір і воля поселили в українській душі шляхетні прагнення. У кожному з українців є частка Григорія Сковороди, Байди, Гонти, Залізняка. Їхня козацька слава в пам'яті й сучасних українців, які нерідко вважають, що, коли на плечах міцно тримається голова, то до неї не зайвою буде й булава. Степовий обшир — це небесна зоряна безмежність і курна земна далечінь, протяжність і паріння, м'якість і гнучкість.

Прочитайте текст. Визначте його основну думку. Випишіть із тексту слова, що відповідають схемам

префікс + корінь +
суфікс + закінчення;
корінь + суфікс +
закінчення;
корінь + закінчення;
корінь + суфікс

Поетичність, ліризм, душевність, схильність до споглядальності та глибокодумності, за визнанням більшості гостей-чужинців, притаманні саме українському національному характеру. Приємно дивували мандрівників в усі часи оптимізм українців, їхній гумор, схильність до жартів і кепкувань.

Які риси характеру ми відкриємо у наших предків, батьків, родичів, у собі? (За В. Супруненьком).

префікс + корінь + суфікс + закінчення: безмежність,
протяжність;
корінь + суфікс + закінчення: прямота, українській,
небесна, паріння, гнучкість;
корінь + закінчення: добра, доля;
корінь + суфікс: міцно.

Дайте відповідь на запитання, поставлене в тексті.
Схарактеризуйте основні риси характеру українців.

Доберіть до слів спільнокореневі слова, що належать до різних частин мови, запишіть їх, визначте спосіб творення

I група: малюнок, біг;
II група: правда, день.

Малюнок – малювати (суфіксальний), намальований (префіксально-суфіксальний).

Біг – бігати (суфіксальний), біговий (суфіксальний), бігун (суфіксальний).

Правда – виправдати (префіксально-суфіксальний), правдивий (суфіксальний), правдивість (суфіксальний), правдиво (суфіксальний).

День – денний (суфіксальний), днювати (суфіксальний), вдень (префіксальний).

Спишіть, уставляючи потрібну букву. Визначте спосіб творення слів

Пр..бережний, пр..милий, пр..краса,
пр..кордоння, пр..морський, пр..землити,
пр..морозити, ..варити, ..фотографувати,
бе..аварійний, бе..суфіксний,
бе..барвний.

Прибережний (префіксально-суфіксальний),
премилий (префіксальний), прикраса
(префіксальний), прикордоння (префіксально-
суфіксальний), приморський (префіксальний),
приземлити (префіксально-суфіксальний,
приморозити (префіксальний), зварити
(префіксальний), сфотографувати (префіксально-
суфіксальний), безаварійний (префіксальний),
безсуфіксний (префіксальний), безбарвний
(префіксальний).

Робота в групах. Складіть слова. Запропонуйте свій варіант подібного завдання

1. Префікс такий, як у слові наднормовий; корінь — як у слові запланований, суфікс — як у слові зимовий, закінчення — як у слові холодний.

Надплановий.

2. Префікс такий, як у слові упізнати, корінь — як у слові гора; суфікс — як у слові вночі.

Угорі.

Робота в групах. Складіть слова. Запропонуйте свій варіант подібного завдання

3. Префікс такий, як у слові міжміський, корінь — як у слові континенти, суфікс — як у слові розвивальний, закінчення — як у слові старий.

Міжконтинентальний.

- Що нового ви дізналися сьогодні?
- Які почуття викликала у вас тема уроку?
- Чи на всі запитання ви одержали вичерпну відповідь?
- Що було найважливішим на уроці?
- Чим префіксально-суфіксальний спосіб відрізняється від префіксального?
- Назвіть 3-4 слова, що визначають суть цього уроку і ваші досягнення.

Рефлексія «Імбирний настрій». Обери емотикон, який відповідає твоєму настрою в кінці уроку

Я з усім упорався

Мене урок розлютив

Я дуже втомився

Все було легко та просто

Було складно та нічого не зрозуміло

Більше сміху ніж навчання

Чекаю наступний урок

**Виконайте вправу 101, на вибір
I, II або III.**

*Короткий запис у щоденник
с. 43 впр.101, на вибір.*